

Urtekatalog

Plantemarked i Botanisk hage

søndag 29. mai 2022

Alle planter bør plantes om i større potter eller direkte på friland.
Denne katalogen er med forbehold om at det kan bli noen forandringer.

Abrodd

Trappeurt

Artemisia abrotanum

Kurvplantefamilien

Flerårig

Slår lett rot i bark, torvstrø og sand
Lett jord, solrik plass
Skjær tilbake på våren for å bevare formen
Beskytt røttene om vinteren
Formering: stiklinger

Hører opprinnelig til i Sør-Europa og Asia. Sterk, søt gjennomtrengende duft som minner om sitron. Hjelper til å holde insekter unna. Tar bort uønsket duft fra hendene ved berøring. Blader kan brukes i salat, til kål og fet fisk
Aroma til eddik.

Abrodd

Agurk

Slangeagurk

Cucumis sativus

Gresskarfamilien

Ettårig

Bærer jevnt og gir stor totalavling. Knipes etter 5-7 bladforgreninger. Bindes opp
Formering: frø

Hører opprinnelig til i India allerede for 3000 år siden.

Velkjent grønnsak i salater, til pålegg, innlagt i eddik, dressinger med mer.

Agurk

Agurkurt

Lysblomst

Borago officinalis

Rubladfamilien

Ettårig

Hardfør
Selvsår seg villig
Kalkholdig, næringsrik jord.
Bruk mager jord på balkong
Formering: frø

Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet, brakt til Norge av munkene. Mild agurksmak
Både blomster og blad er spiselige. Brukes i salater. Fin dekorasjon i isbiter og på kaker. Kan kokes som spinat eller brukes som suppekrydder.

Agurkurt blå

Agurkurt

Lysblomst

Borago officinalis

Rubladfamilien

Ettårig

Hardfør

Selvsår seg villig

Kalkholdig, næringsrik jord.

Bruk mager jord på balkong

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet, brakt til Norge av munkene.

Mild agurksmak

Både blomster og blad er spiselige.

Brukes i salater.

Fin dekorasjon i

isbiter og på kaker.

Kan kokes som

spinat eller brukes som suppekrydder.

Agurkurt hvit

Anisisop

Agastache foeniculum

Leppeblomstfamilien

Flerårig

Lang blomstringstid!

Stive, rette stengler.

Solrik plassering i

varm og drenert jord.

Jevn fuktighet.

Kan toppes for å få en kraftigere plante.

Egner seg godt som potteplante.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Nord-Amerika.

Lakrisduftende blad og nektarfylte fiolette blomsteraks.

Te av nye blad og blomster, ferske eller tørkede. Brukes i salater og desserter. Den kan smaksette snaps og likør.

Anisisop

<p>Basilikum Purpur <i>Osimum basilicum</i> var. <i>purpurascens</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Liker ikke trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst.</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika.</p> <p>Sterk pepperaktig duft. Til tomatretter, pesto, pizza, salater, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og gir en purpurrød farge til eddik.</p>	<p>Basilikum Purpur</p>
<p>Basilikum Thai Siam Queen <i>Osimum basilicum</i> Leppeblomstfamilien Ettårig Vannes fra skålen. Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs. Liker ikke trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst. Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Smak som minner om anis, søtlig duft av en blanding av lakris og mynte. Krydder i det asiatiske kjøkken brukt i wok og supper. Brukes også som ferskurt i te.</p>	<p>Basilikum Thai</p>

Basilikum

Piccolino

Osimum basilicum
Leppeblomstfamilien

Ettårig

Vannes fra skålen.
Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs.
Var for trekk og vind.
Egner seg som potteplante.
Formering: frø potteplante. Toppes for tettere bladvekst.
Formering: frø

Hører opprinnelig til i India, Midt-Østen og noen øyer i Stillehavet.
Sterk pepperaktig duft.
Til tomatretter, pesto, pizza, salater, supper, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og eddik.

Basilikum Piccolino

Basilikum

Anis

Osimum basilicum
Leppeblomstfamilien

Ettårig

Vannes fra skålen.
Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs.
Liker ikke trekk og vind. Egner seg som potteplante. Toppes for tettere bladvekst.
Formering: frø

Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Moderne variant av thai basilikum. Krydder i det asiatiske kjøkken brukt i wok og supper.

Basilikum Anis

Basilikum

Kanel

Osimum basilicum
Leppeblomstfamilien

Ettårig

Vannes fra skålen.
Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15 C utendørs.
Liker ikke trekk og vind. Fin som potteplante.
Formering: frø

Hører opprinnelig til i tropiske områder i Asia og det østlige Afrika. Sterk kanelduft. Til te, dessert, i gryteretter og til meksikansk mat.

Basilikum Kanel

Basilikum

Sitron

Osimum basilicum
Leppeblomstfamilien

Ettårig

Vannes fra skålen.
Liker seg på varmt og beskyttet sted, ikke under 15C utendørs.
Var for trekk og vind.
Fin som potteplante.
Toppes for tettere bladvekst.
Formering: frø

Hører opprinnelig til i India, Midt-Østen og noen øyer i Stillehavet. Herlig duft av sitron. Til tomatretter, pesto, pizza, salater, supper, sauser, kjøtt, fisk, kylling, oljer og eddik.

Basilikum Sitron

Blomkarse

Purple Emperor

Tropaeolum majus

Blomkarsefamilien

Ettårig

Veldrenert, ikke for næringsrik jord, da blir det blir det mye blad og lite blomster.

Holder kålsommerfugler borte, ikke likt av snegler.

Solrik eller halvskygge.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Sør-Amerika, særlig i Peru og Bolivia
Skarp karse-lignende smak.

Blomster og blader kan spises.

Inneholder mye C-vitamin. Brukes til kremost, eggeretter og salater.

Blomkarse Purple Emperor

Blomkarse

Wina Born

Tropaeolum majus

Blomkarsefamilien

Ettårig

Veldrenert, ikke for næringsrik jord, da blir det blir det mye blad og lite blomster.

Holder kålsommerfugler borte, ikke likt av snegler.

Solrik eller halvskygge.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Sør-Amerika, særlig i Peru og Bolivia
Skarp karse-lignende smak.

Blomster og blader kan spises.

Inneholder mye C-vitamin. Brukes til kremost, eggeretter og salater.

Blomkarse Wina Born

Blomkarse

Ikke klatrende

Tropaeolum majus

Ettårig

Ikke klatrende blanding. Enkle blomster i forskjellige gule, oransje og røde farger. Både bladene og blomstene er spiselige, de har en senneps/karse-aktig smak. Plantet rundt frukttrærne holder de bladlus på avstand. Tiltrekker bier. Kan også brukes som snittblomst. De friske grønne frøkapslene kan syltes i eddik og brukes som kapers-erstatning. Blomstrer fra juni til den første frost.

Blomkarse

Blomkarse

Ice age

Tropaeolum majus

Indisk karse. Melkehvite blomster med vaniljegult svelg. Utmerket slyngplante til espalier og gjerder eller som markdekker. Blomster og blader er spiselige.

Blomkarse Ice age

Brønn- karse

Nasturtium officinale

Korsblomstfamilien

Ettårig

Skal ha mye vann og lys.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Asia, USA og Europa. Vokser langs elvekanter. Stor konsentrasjon av næringsstoffer. Smaken ligner pepperrot eller reddik. Krydder og dekorasjon til salater, grønnsaksretter og til kjøtt.

Brønnkarse

Chilipepper Aurora

Capsicum annuum L.

Ved modning endrer fruktfargen seg fra fiolett til gul og rød. Egner seg til dyrking i pottes. Skarphetsstyrke: 5-6.

Chilipepper Aurora

<p>Grønncål Nero di Toscana Palmcål <i>Brassica oleracea</i> <i>Palmifolia-gr.</i> Korsblomstfamilien Ettårig Hardfør, står helt til frosten kommer.</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Europa.</p> <p>Full av vitaminer, mineraler og kostfiber. Brukes i smoothie, supper, tørket som chips og pesto.</p>	<p>Grønncål, Palmcål</p>
<p>Grønncål Rød <i>Brassica oleracea var. sabellica</i> Korsblomstfamilien Ettårig Hardfør, står helt til frosten kommer.</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Europa. Full av vitaminer, mineraler og kostfiber. Brukes i smoothie, supper, tørket som chips og pesto.</p>	<p>Grønncål rød</p>
<p>Grønncål Westlander Winter <i>Brassica oleracea var. sabellica</i> Korsblomstfamilien Ettårig Hardfør, står helt til frosten kommer</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Halvhøye planter med krusete blad, Meget ensartet bestand. Sorten har en lett søt og aromatisk smak. Tåler en del frost. Hører opprinnelig til i Europa. Full av vitaminer, mineraler og kostfiber. Brukes i smoothie, supper, tørket som chips med mer.</p>	<p>Grønncål Westlander Winter</p>

Hagekjørvel

Anthriscus cerefolium
Skjerimplantefamilien

Ettårig

God og næringsrik jord.
Vannes jevnt.
Tåler kjølig vokseplass
og skygge.

Formering: frø

Hører opprinnelig
til i Sørøst Europa.

Smaken er
anislignende, lakris
lignende. Brukt i
dropsproduksjon.
Yngre blader
brukes i salater,
grønne sauser,
supper, eggretter,
på grønnsaker og
til kylling og
kalvekjøtt.

Hagekjørvel

Isop

Hyssopus officinalis
Leppeblomstfamilien

Flerårig.

40-50 cm. Lettdyrket.

Tørr, mager jord.

Lett å dyrke. Skjæres ned
om våren.

Vakker prydplante. Hekk-
og kantvekst. Steinbed og
fjellhager.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i
Mellom og Sør-Europa
samt Vest- Asia.
I Norge kjent som en
gammel klosterplante.
Aromatisk duft.
Pepperlignende, litt bitter
smak. Bladene brukes
både ferske og tørket.
Salat og suppekrydder. I
kokevannet til fet fisk.
Smakssetting av
desserter.

Isop

Isurt

*Mesembryanthemum
crystallinum*

Den er krypende med
tykke, saftige stengler og
blader som er dekket av
små "duggdråper". De
første bladene er meget
store, senere blir de
mindre. Isurt kan
anvendes som salat eller
spinat. Bladene kan
puttes i salat eller på
smørbrød, og de gir en
saftig friskhet. De lange
stenglene med blader kan
også dampes lett og
brukes som tilbehør.

Isurt

Karve

Carum carvi

Skjermplantefamilien

Toårig,

men frør seg.

15-50 cm

Kan finnes viltvoksende.

Tåler ikke å flyttes.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Europa, Asia, India, Nord Afrika Minst 5000 år gammel plante. Ferske blad og røtter brukes i supper, karvekålsuppe. Frø i søtsaker, kjeks, brød, ost, pickles, surkål og brennevin.

Karve

Lavendel

Vanlig

Lavendula angustifolia

Flerårig staudeplante, men plantene bør helst stå i drivhus eller innendørs gjennom vinteren. Halvbusk som blir 50-80 cm høy. Foretrekker tørr, kalkrik, lett og veldrenert jord. Lege- og dufteplante

Lavendel Vanlig

<p>Løk Gressløk <i>Allium schoenoprasum</i> Løkfamilien Flerårig 30 cm Sol-skygge Hardfør En tradisjonell gressløk, hurtigvoksende og finbladet Vanlig jord, jevnt fuktig</p> <p>Formering: frø, rotdeling</p>	<p>Hører opprinnelig til i Kina. Dekorative, spiselige blomster. Bra sort å fryse ned. Tørkede blomster kan også brukes som evighetsblomster. Anvendes til egg, osteretter, fisk, gratenger, silderetter og salater. Blomsten brukes gjerne som pynt.</p> 	<p>Gressløk</p>
<p>Løk Kinesisk gressløk <i>Allium schoenoprasum</i> Løkfamilien Flerårig 40 cm. Hardfør Vokser i tuer, lettdyrket Næringsrik og veldrenert jord Vinterherdet i flere år Kun få eksemplarer Sol eller halvskygge Formering: frø, rotdeling</p>	<p>Hører opprinnelig til i Kina. Kryddergrønt med smak av hvitløk. Blomstene er også spiselige. Fin prydblant Blomstrer hele sommeren.</p> 	<p>Kinesisk gressløk</p>

<p>Løk Pipeløk Svenskeløk, Japansk purre <i>Allium fistulosum</i> Løkfamilien Flerårig 50-90 cm. Hardfør.</p> <p>Veldrenert, fet jord. Hurtigvoksende.</p> <p>Formering: frø, rotdeling</p>	<p>Hører opprinnelig til i Sentral og Vest Kina.</p> <p>Kraftige, saftige, oppblåste stilker. Alle deler anses utsøkte til råkost og matlaging. Fin i supper. Blomstene kan tørkes til dekorasjon. Brukes på torvtak i Gudbrandsdalen. Fin også som prydevekst.</p>	<p>Pipeløk</p>
<p>Løk Seiersløk Alpeløk <i>Allium victorialis</i> Løkfamilien</p> <p>Flerårig 40-70 cm Hardfør.</p> <p>Formering: frø, rotdeling</p>	<p>Hører opprinnelig til blant annet på fjellenger i Pyreneene, Sentral-Frankrike, Alpene, Balkan og Japan. Smaker og lukter som hvitløk. Brukes på samme vis som hvitløk.</p> <p>Perfekt til å lage pesto og aioli av.</p>	<p>Seiersløk</p>

<p>Løpstikke Kjærlighetsurt <i>Levisticum officinale</i> Skjerimplantefamilien Flerårig 150-180 cm Hardfør, krever plass Fyldig, fuktig, men godt drenert jord. Bearbeid jorden dypt og gjødsle ved første planting. Klipp ned langs kantene. Kan fryses eller tørkes.</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Iran. Stor og kraftig. Lukt og smak minner litt om selleri. Både rot, stilk og blad brukes som suppekrydder. Friske blad i salat eller kokt som spinat. Kan brukes tørket i kjøttretter og sauser. Aromatisk i likør Kan fryses eller tørkes.</p>	<p>Løpstikke Kjærlighetsurt</p>
--	---	--

<p>Mangold Bladbete Rainbow <i>Beta vulgaris</i> Amarantfamilien Ettårig</p> <p>God drenert jord</p> <p>Formering: frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Sør-Europa. Bladene anvendes ferske i salater eller tillaget som spinat. Stenglene kan brukes som asparges.</p> <p>Fantes i Babylons hager. Kulturarv fra 1857.</p>	<p>Mangold</p>
---	---	--

<p>Mynte Eplemynte Rundmynte <i>Mentha suaveolens</i> Leppeblomstfamilien Flerårig Vinterherdet 1 år 60 cm. Hardfør</p> <p>Formering: Rotdeling, frø</p>	<p>Hører opprinnelig til ved Middelhavet. Gråfiolette blomster, runde, gråhvite, hårete blader. Høy plante. Duft av mynte & eple. Mer dempet enn andre mynter. Krydder i saus, salat og desserter. Nydelig te.</p> 	<p>Eplemynte</p>
<p>Mynte Temynte, Hestemynte Etasjeblostm <i>Monarda didyma</i> Leppeblomstfamilien Flerårig Vinterherdet flere år 50-80 cm høy.</p> <p>Formering: Rotdeling, frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Nord- Amerika.</p> <p>Bladene brukes til te og som krydder, høstes før den går i blomst.</p> <p>Brukes også som pryddplante i hagen.</p>	<p>Temynte, Hestemynte</p>
<p>Mynte Grønnmynte <i>Mentha spicata</i> Leppeblomstfamilien Flerårig 30-100 cm Fuktig og næringsrik jord, sol eller halvskygge Formering: Rotdeling</p>	<p>Hører opprinnelig til i Middelhavslanene. Brukes tørket i fiskeretter, lam, te, salater, supper og til myntegelé.</p> 	<p>Grønnmynte</p>

<p>Oregano Bergmynte Kongsgress <i>Origanum vulgare</i> Leppeblomstfamilien Flerårig</p> <p>30-60 cm Solrikt sted med lite næring.</p> <p>Formering. Frø</p>	<p>Hører opprinnelig til i Europa, Midt-Østen, Iran og Himalaya. Vokser vilt i deler av Norge opp til Helgeland. Brukes både fersk og tørket. Oregano kan for øvrig brukes til mye annet enn pizza, i supper, sauser, kjøttkaker, salater eller i bakverk.</p>	<p>Bergmynte</p>
<p>Oregano Gresk oregano <i>Origanum vulgare ssp. hirtum</i> Leppeblomstfamilien Flerårig</p> <p>30-60 cm Solrikt sted med lite næring.</p> <p>Formering. Frø</p> 	<p>Hører opprinnelig til i Hellas og Tyrkia. Små hvite blomster. Gresk oregano har sterkere og mer aromatisk smak og duft enn vanlig oregano. Anses av gourmeter som den beste sorten til pizza. Brukes både fersk og tørket. Oregano kan forøvrig brukes til mye annet enn pizza, i supper, sauser, kjøttkaker, salater eller i bakverk.</p>	<p>Gresk oregano</p>
<p>Oregano Syrisk oregano <i>Origanum syriacum</i> Leppeblomstfamilien Flerårig- overvintres frostfritt Høstes når de er 10-15 cm for best smak 40- cm Solrikt sted med lite næring.</p> <p>Formering. Frø</p> 	<p>Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet. Aromatisk smak og duft av merian, timian og oregano. Brukes både fersk og tørket. Brukes til fisk, lammekjøtt, eggeretter, i posteier, pølsemat og fjærkre.</p>	<p>Syrisk oregano</p>

Persille

Kruspersille

Petroselinum crispum
var. *crispum*

Skjermplantefamilien

Toårig

30 -60 cm. Villig

Trives i de fleste

jordforhold og moderat

med lys. I potte trives

den best med tilføring

av lekakuler og humus

Formering: frø

Hørere opprinnelig til i Sørvest- Asia og Middelhavsområdet. Småkrusete blad.

Brukes som pynt ved servering og i supper og sauser.

Persille brukes i sauser, marinader og wok.

Kruspersille

Persille

Bladpersille

Petroselinum crispum
Skjermplantefamilien

Toårig

30-60 cm

Trives i de fleste

jordforhold og moderat med lys

I potte trives den best

med tilføring av

lekakuler og humus.

Formering: frø

Hørere opprinnelig til i Sørvest- Asia og Middelhavsområdet. En persille med stor og flat bladvekst.

Næringsrik:

A-og C-vitamin, jern, kalsium, fosfor.

Persille egner seg for frysing.

Smak og bruk omtrent

som kruspersille, men

bladpersillen har litt

sterkere smak.

Bladpersille

Ring- blomst

Balls Orange

Calendula officinalis
Kurvplantefamilien

Ettårig

60 cm

Hardfør

Helst sol. Lett dyrket

Rabatt- og snittblomst

Verandakasser

Formering: frø, selvsår seg

Hører opprinnelig til i Middelhavslandene og Iran.

Kronblader og unge blad i salat og bakverk.

Fremhever egensmaken i annen mat.

Balls Orange

Romersk kamille

Chamaemelum nobile
Kurvplantefamilien

Flerårig

30 cm hardfør

Lett, veldrenert men fuktig jord.

Fin som bunndekke.

Verandakasse.

Formering: Stiklinger, frø, sår seg selv

Hører opprinnelig til i Europa.

Fjærlignende, søtt duftende findelt bladverk.

Mer sammensatte blomster enn den vanlige kamillen

Meget god og beroligende te.

Bladene tar du om våren, blomst midtsommers.

Hver blomst må knipes for hånd.

Romersk kamille

Salvie

Kryddersalvie

Salvia officinalis

Leppeblomstfamilien

Ettårig

Flerårig

sone H3 og H4

50-60 cm

Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster Lett, veldrenert jord – ikke

sur. Kan høstes hele året. Formering: stiklinger, frø

Hører opprinnelig til i Middelhavsområdet.

Først og fremst brukes salvie i kjøttretter av lam, svin, okse og i supper.

Bladene kan brukes i te.

Pasta med salvie er veldig godt, prøv også

tomatsaus med salvie.

Vakker lav busk med grålodne, aromatiske blad og rødfiolette blomster.

Kryddersalvie

Sar

Sommersar

Bønneurt
Fattigmannspepper,
Pepperurt

Satureja hortensis

Leppeblomstfamilien

Ettårig

20-30 cm. Godt

drenert jord.

Avskjermet plass.

Formering: Selvsår seg
lett, frø

Hører opprinnelig til i det
Østlige
Middelhavsområdet og
Svartehavet.

Små hvite blomster.

Avlange, spisse
aromatiske blad. Brukes
frisk og tørket.

Pepperlignende smak.

Eliminerer fettsmak. Som
krydder i fet mat, bønne-
og ertesuppe.

Sommersar

Sar

Vintersar

Bønneurt
Fattigmannspepper,
Pepperurt

Satureja montana

Leppeblomstfamilien

Flerårig

20 cm

Middels hardfør.

Godt drenert jord.

Avskjermet plass.

Kan finnes vill i Norge.

Formering: frø

Hører opprinnelig til i
Nord Afrika, Sør-Sørøst
Europa, Midtøsten og
Sentral Asia.

Buskaktig, vintergrønn
med treaktig stilk.

Kranser av hvite-rosa
blomster, dekorativt
mørkegrønt bladverk.

Brukes som sommersar,
men har sterkere smak.

Vintersar

Sikori

Chicorium intybus
Kurvplantefamilien

Flerårig

70cm

Blomstrer fra juli-
september

Formering: frø

Hører opprinnelig til i
Europa, Nord Afrika og
Vest Asia.

En svært gammel
kulturplante som har
vært brukt både til mat
og medisin.
Blomst og blad kan
brukes i salat.

Sikori

Sitron- melisse

Hjertensfryd

Melissa officinalis

Leppeblomstfamilien

Flerårig

40-70 cm

Ikke hardfør nok for de
kaldeste vintrene i Oslo

Lettdyrket

Mager jord

Nesten all slags jord

Egner seg for potte

Formering: Ved
rottdeling, frø

Hører opprinnelig til i
Orienten.

Grønne ovale blader,
tannete og lett
Rynkete.

Lukter og smaker sitron.
Dufter deilig.

Bruk friske blader.

Hakk over fisk- og
soppretter, dessert, ost.

Sitronmelisse

Sitron- verbena

Aloysia triphylla

Jernurtfamilien

Flerårig, ikke
vinterherdig

Veldrenert jord i full sol
Hurtigvoksende hvis
den får nok vann og
gjødning

Formering: Stikling, frø

Hører opprinnelig til i
Argentina og Chile.

Kan brukes i matretter
istedenfor sitron.

Smakstilsetning i oljer,
eddik, salater,
marmelader, geleer og
desserter.

Sitronverbena

Sukker- erter

Engelsk sabel

Pisum sativum

Erteblomstfamilien

Ettårig

8-9 cm belger

Meget god vekst over hele sesongen

Bindes opp

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Vest- Asia.

Meget gammel kulturvekst.

Søt, sprø og velsmakende.

Brukes fersk i salater, wokes eller spises lett forvellet.

Sukkererter Engelsk sabel

Tagetes

Estragon

Tagetes lucida

Sommerblomst og krydderurt. Dufter deilig. Kalles også Mexicansk estragon. Trives i bed, krukke og verandakasse. Blader og blomster dufter deilig av anis. Får lett takkede blader som kan brukes i marinader, sauser, til fisk, kylling og lam. Brukes også i desserter - overalt hvor et streif av lakris er på sin plass. Trives i sol til halvskygge i næringsrik og veldrenert jord.

Tagetes Estragon

Tagetes

Signet Lemon

Tagetes tenuifolia

Kurvplantefamilien

Ettårig

20 -30 cm. Ampler, blomsterkasser, rabatter. Sol, halvskygge

Knip for å få lengre blomstring

Tørk ut før vanning

Toppes

Formering: frø

Hører opprinnelig til i Mexico.

Liten tagetes.

Sitronduftende bladverk i tette busker. Enkle, klargule blomster.

Hele blomsten er spiselig. Brukes i salater, kaker, lemonade og desserter.

Tagetes Signet Lemon

Tagetes

Red Gem

Tagetes tenuifolia
Kurvplantefamilien
Ettårig.

20-30 cm. En blomstervillig kryddertagetes som trives i krukker, bed og som en liten hekk Sol, halvskygge Knip for å få lengre blomstring Tørk ut før vanning Toppes
Formering: frø

Hører opprinnelig til i Mexico.
Hele blomsten er spiselig. Blad og blomster har en fin krydret duft av sitronmynte.

Den kan brukes i salater, kaker, lemonade og desserter.

Tagetes Red Gem

Timian

Thymus vulgaris
Leppeblomstfamilien
Flerårig

30 cm.
Sol
Lett, veldrenert jord.
Skrinn, kalk- og sandholdig jord.
Følsom for kulde.

Formering: frø, stiklinger.

Hører opprinnelig til i det vestlige Middelhavsområdet. Timian er en av de eldste krydderplantene vi kjenner til, flere tusen år gammel. Vintergrønn halvbusk med purpurrosa blomster. Aromatisk bladverk. Svært vanlig, den beste matsorten. Fersk og tørket i ertesuppe, grillet kjøtt, kylling- og eggeretter. I dressing.

Timian

<p>Tomat Tumbler Busktomat <i>Solanum lycopersicum</i> Søtvierfamilien Ettårig. God friluftstomat på en varm og solrik plass når frostrisikoen er over. Krever mye vann og næring</p> <p>Formering: frø </p>	<p>Hører opprinnelig til i Sør-Amerika.</p> <p>Veldig produktiv busktomat</p> <p>Utvikler lange, hengende greiner med mengder av små, røde og søte tomater. Dekorativ i balkongkasse eller hengeampel.</p>	<p>Tomat Tumbler</p>
<p>Tomat Antho striped dwarf <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Kompakt plante som produserer mengder av små til mellomstore runde tomater. De er røde med striper og blå-/antho-farget sjatteringer. Fruktkjøttet er saftig. Smaken er mer søt enn syrlig. Rik på antioksydanter.</p>	<p>Tomat Antho striped dwarf</p>
<p>Tomat Bad Horsey Bicolor <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Tidlig og riktbærende plante med lekre oransje biff tomater på 250-500 gram. Fruktkjøttet er gult med bringebær-røde sjatteringer. Smaken er mild, frisk, saftig og kjøttfull. Egner seg også til varmebehandling</p>	<p>Tomat Bad Horsey Bicolor</p>

<p>Tomat Fuzzy Wuzzy <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Planten produserer veldig godt med ovale, lodne tomater, noen med en spiss ende. Fargen er orangerød med gule striper. God balanse mellom sødme og syre. Salat-tomat.</p>	<p>Tomat Fuzzy Wuzzy</p>
<p>Tomat San Marzano <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Robust tomat som trenger støtte. Avlange frukter, som også er egnet til fremstilling av tomatpure. Sideskudd må fjernes.</p>	<p>Tomat San Marzano</p>
<p>Tomat Sweet Baby <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Enestående cherrytomat med mange søte, svært gode, sterkt røde småfrukter i brede klaser. Brukes i salater eller spises som snacks!</p>	<p>Tomat Sweet Baby</p>

<p>Tomat Sweet'n neet yellow <i>Solanum lycopersicum</i></p>	<p>Delikate gule cherrytomater. Produseres i klaser hele sommeren. Ideell for dyrking på balkong eller vinduskarm.</p>	<p>Tomat Sweet'n neet yellow</p>
--	--	---

Litteratur:

Impecta.no

Solhatt.no

Rolv.no

Krydderurter, boken for krydderelskere, Lene Tvedegaard.

Frøkataloger

Wikipedia

Skogoglandskap.no

Øvrig info på internett

Revidert 2022